

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:

PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:

Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Pentru fondul cultural din dieceza Aradului.

În anul trecut s'a făcut colecta pentru fondul cultural al diecezei Aradului, care fond are mențiunea de a salva școala confesională română în comunele, cari din cauza sărăciei lor sunt în absolută imposibilitate de a susține aceea școală în condițiunile impuse prin articolul de lege XXVII din 1907. Cele mai multe oferte pentru acest fond s'au făcut cu condițiunea de a fi plătite în 5 rate anuale, având a se achita ratele cel mult până la 1 februarie din fiecare an. Consistoriul diecezan din Arad și pe calea aceasta atrage atențiunea binevoitorilor oferenți asupra împrejurării, că terminul de mai sus a trecut și-i roagă să binevoiască a administra cassei consistoriale din Arad cât mai curând rata pentru anul 1910.

Calea spre libertate.

Zace în firea omului tendința spre libertate pentru care este și creat. Întreagă istoria nu este alta decât tabloul luptei pentru libertate socială și personală.

Libertatea bisericii este cuprinsă în așezămintele ei și numai o biserică liberă este adevărata biserică a lui Hristos; iar libertatea ei este vie în libertatea membrilor ei.

Aceste sunt adevăruri fundamentale pe care ne întemeiam raționamentul nostru de astăzi.

Liberă este numai aceea biserică care își are independența propriei ocărmuiri adevărată autonomia ei, biserică care să ocărmuiește după rânduiala canoanelor ei și-și mărturisește liber credința ei proprie. Autonomia bisericilor nu este o frază nici un principiu doctrinar stabilit arbitrar în biserică ci este un element constitutiv al bisericii, fără de care societatea religioasă nu mai este biserică lui Hristos, căci Hristos nu poate fi subordonat ordonantelor afară de biserică. Autonomia bisericii este instituțiune canonică și în puritatea acestei canonicități zace libertatea ei.

Cu aceasta libertate nu are nimic comun liberalismul modern, care desleagă legăturile cano-nice ale bisericii și astfel este tocmai dușmana

libertății bisericii. Cei ce vor dar să ocărmuiască biserica după principiile literatismului modern vor distrugerea ei.

Sunt mulți, cari reclamă introducerea spiritului modern de ocărmuire și a întocmirilor din societatea civilă, fără considerare la așezămintele bisericești.

Suntem în primul rând propovăduitorii progresului, anume a nobilitării spiritului de guvernare și a întocmirilor culturale după recerințele timpului. Dar la aceasta nu împrumutăm duh străin, nici forme de întocmire lumești, ci le derivăm din spiritul și așezămintele pozitive ale bisericii. În acest conservatism zace libertatea bisericii.

Ținem a remarcă acest punct de vedere în fața procesului de dezvoltare a vieții sociale în biserică, căci numai așa putem asigura libertatea biserice; înțelegă dar acest cuvânt acei, cari să ocupă cu reforme în biserică, în prima linie corporațiile legifere și după aceea asociațiile libere.

Am susținut că biserică liberă poate fi numai acolo, unde membri ei sunt liberi. Să precizăm și aceasta libertate.

Un om carele este pătat nu este liber căci el este robul păcatului său; un om, carele nu trăeste din munca lui ci din grația altuia încă este robul susținătorului său; un om cu aspirații peste îndreptățirea sa asemenea este robul aspirațiilor sale; un bețiv, cartofor, adulter etc. este robul patimei sale. Am putea adauge la acestea toate cazurile de dependență personală. Cu astfel de robi nu să poate susține libertatea bisericii pentru că aceastia sunt articlii de vânzare în viața publică.

Cu cerșitul libertății tale încă nu răzbești pentru că grațiile se schimbă dar și astfel omul este vecinic nemulțumit, liber nu te-ai simți nici când sub o libertate protectoară.

Să ți-o răscumperi cu prețul sângelui încă nu face parte, pentru că vine altul și dă mai mult și în comerț cifrele vorbesc.

Bat dară câmpii aceia cari își cearcă libertatea lor în relațiuni esterne schimbăcioase. Acești inconștienți sunt fluturii tirăniei.

Mântuitorul Hristos a zis eu sunt libertatea. Libertatea este în noi.

Liber este acela care este independent de ori ce influență esternă, care este capabil să răspundă în tot momentul și înaintea ori și cui de faptele sale, caracterul firm și nepătat pe care nici porțile iadului nu-l pot birui. Ori doar nu caracterele apostolești au eluptat independența bisericeii?

Libertatea membrilor bisericeii zace dar în caracterul lor. Aici să cercăm noi să ne întărim în suflete în cari este libertatea bisericeii. Aici vom afla și aceea ce cercăm bătând câmpii după mai bună soartă a preoțimeii.

Scris este să nu nădăjduiți în boieri și în fiii oamenilor. Preoțimea va fi tare numai atunci când va fi în acest înțeles apostolesc liberă, ce e mai mult, nici viața nu are fără această libertate.

Ispitiți epocile de libertate și de sclăvie a bisericeii și veți afla cauzele în libertatea ori robia caracterelor de pe acelea vremuri.

Ortodoxia română.

Glosse la conflictul bisericesc din România.

Ori și cât de dureros ar fi conflictul ivit în sinul Sfântului Sinod din România, încă mai dureroasă e șfiala celor chemați a-l rezolvă, dar lipsiți de convenita pregătire pentru împlinirea acestei chemări.

Sunt foarte vechi silințele de a-l despărți pe poporul român de celelalte popoare dela Răsărit. În mijlocul cărora s'a încheat și s'ar putea scrie despre ele o întreagă bibliotecă; rămas înse și trebuiau să rămâie zadarnic pentrucă ortodoxia e atât de strâns împreunată cu naționalitatea română, încât e peste putință să te lepezi de ortodoxie și să rămâi român adevărat.

Adevărul acestă a ieșit în curgerea veacurilor în nenumărate rânduri la iveală și-a fost formulat și de Ioan Brătianu cu claritate impunătoare.

Sunt acum 41 de ani, la 15 decembrie 1868, s'a ținut în sala Slatineanu o întrunire publică.

„Fiindcă vorba e azi de o chestiune mare, — zice Ioan Brătianu în discursul rostit la aceea întrunire, — aceea de naționalitatea română să-mi fie permis a face aci o mică digresiune. Am fost întrebat de multeori, cu cine suntem, căci unii ne-au acuzat, că suntem cu francezii, alții ne-au acuzat, că suntem cu muscalii. Ei bine, Domnilor, noi nici muscali nu suntem, nici francezi nu putem și nici nu voim să fim: suntem Români! (Aplause prelungite!) și ca Români avem simpatii cu națiunile acelea, care sunt tot de o viață cu noi, care sunt tot de un sânge cu noi, suntem ceea ce Dumnezeu ne-a lăsat să fim. Nu putem să nu avem inimă, să nu avem simpatii pentru ceice trăiesc unde a făcut Dzeu să ne naștem. Ca Români Dlor suntem ortodocși, și ca ortodocși aveam simpatii pentru poporațiunile ortodoxe. (Aplause) Ori și unde s'ar vor o chestiune ortodoxă, ori și unde s'ar vor o primădie pentru ceice se închină la aceeași biserică cu noi este o chestiune românească” (Aplause)

Așa a vorbit Ioan Brătianu la 1868 și el spune adevărul. Vor fi oamenii de stat ai României, cari au vor fi vorbind altfel, dar ei nu mai sunt în rătăcire căci și azi adevărat e numai ceea ce Ioan Brătianu spunea la 1868.

Aceia dar, care ar voi să ne despartă de popoarele dela răsărit, își dau silința să slăbească în noi simțământul religios și să ne'nduplece a ne lăpăda de legea străbunilor noștri și de legăturile noastre cu marea biserică a Răsăritului. Nu e vorba de religione, ci de sacrificarea religiunii în vederea intereselor de ordin civilă.

Și aceasta a spus-o Ioan Brătianu la 1868.

„Ce mai suntem încă? a zis el. Suntem din Orient am trăit am fost și mari tari, în urmă am suferit diferite nenorociri și rând pe rând fiecare am ajuns a ne-am alinat durerile. Suntem un popor din Orient care am trăit cu Slavii, cu Grecii, cu Bulgarii de mii de ani, și nu în timpul de fericire vom uita pe frații noștri, cu care am trăit atâtea secole de suferințe și de nenorocire. (Aplause.) Prin urmare, Domnilor, când alins un fir de păr al unei poporațiuni din orient, și unui asociat de ai noștri, aci sunt silit a face ear mică digresiune fiindcă s'a vorbit și se vorbește de alianțe. Noi, D-lor, n'am făcut alianța cu nimeni, de sunt alianțe de sânge, alianțe de religione, alianțe de inimi! (Aplause prelungite.)

Ei, Domnilor, când eu văd, că un Român e amenințat, când văd, că un străin vine și-l lovește, nu mă am trebuința, ca să fii făcut legături, tractate cu dansu pentru ca să sbor să-l apăr. Noi Români trebuie a să trăim ori să perim cu Orientul întreg. (Aplause)

Eată, Domnilor, profesiunea noastră de credință nu atacăm pe nimeni, n'am făcut alianță cu nimeni dar avem interese și inimi, și când inimile, când interesele noastre vor fi jignite, brațul ne sboară spre apărare. Noi avem interese cu Orientul întreg, pentru că nici agricultura, nici comerțul nici prosperitatea, nici chiar existența nu ne poate fi sigură, dacă poporațiunile ortodoxe creștinii din Orient vor fi insultate, masacrate și puse sub sabie (Aplause)

Ioan Brătianu spunea atunci și mai mult, de ni-e de astădată destul și atât pentru ca să se învedereze, că nu de religione e vorba când se face fel de fel de încercări spre a-i scoate pe Români din marea biserică a Răsăritului, ci de cele mai zilnice interese de stăpânire materială.

Tocmai de aceea au rămas zadarnice toate încercările de felul acesta căci masele mari ale poporului român au stăruit cu tărie neînfrântă în legea sărmoșească.

Au stăruit când Ioanițiu a fost gata să-i se supune Papei, au stăruit când Cavalerii Teutoni s'au stabilit în Carpați, ca să facă propagandă, au stăruit în timpul lui Béla IV., au stăruit când s'au întemeiat țările române anume ca apărătoare ale ortodoxiei, au stăruit în timpul lui Mircea Vodă cel bătrân, au stăruit când Bogdan cel chior eră se lepede de ortodoxie spre a se putea încuscri cu marii stăpânitori ai Apusului, au stăruit în timpul lui Despot-Vodă, au stăruit când Matei Vodă, Basarab a cerut dela Papa traducător pentru cărțile bisericești, au stăruit de atunci în coace to deauna și stăruie și azi cu aceeași tărie. — Poate se ivească pe ici pe colo câte un om înstrăinat neam să-și închipuiască în nepriceperea lui, că are religionea nici o importanță pentru viața noastră națională ori că mai bine ar fi pentru noi Români dacă ne-am lăpăda de legea parinților noștri și ne-am despărți de popoarele dela Răsărit, cu care am tră-

atâta timp și vom avea să trăim și de azi înainte împreună: Românii cei mulți și adevărați sunt însă cuprinși și azi de simțământul, că menirea firească a neamului românesc e să se ridice încetul cu încetul în fruntea lumii ortodoxe ca conducător conștient al vieții culturale din orient.

Deși zadarnice însă, încercările de felul acesta ne țin în continuă frământare, ne turbură viața, ne mistuiesc puterile, și dușman și este Românilor celcei atinge în ortodoxia lor și nu-i lasă să-și urmeze în toată liniștea lucrarea culturală. E o neiertată lipsă de bună credință să vorbești de libertatea conștiinței și să nu lași pe alții să creadă ceea ce se potrivește cu firea lor și să se închine potrivit cu deprinderile părinților săi. Și încă mai neiertată lipsă de bună credință e să strigi mereu, chestiunile confesionale sunt nepermise și se faci în același timp cea mai stăruitoare propagandă confesională.

Avem azi, pentru organizarea vieții noastre culturale și pentru restabilirea ordinii morale, trebuința de pace internă, și dușman hain nu este ori-și-cine, care nu ne lasă să credem fiecare ce și cum îl mână firea lui, ei ne turbură prin zădarnice opintiri, care ne slăbesc puterile.

Văzând deci turburarea ivită în biserică din România, ne întrebăm: ce vor face Arhieriei și slujitorii din România ai altarului? — ce vor face numărșii administratori ai lui Ioan Brătianu? ce vor face trei fii ai lui, cari au azi glas hotărîtor în viața României? — ce se simt Românii cei mulți când trec pe sub statua ridicată lui Ioan Brătianu, care încă sunt acum patruzeci și unu de ani li-a spus atât de luminos, că'n mijlocul orientului ortodox poporul român numai ca popor ortodox poate să-și împlinească menirea istorică?

Nu e popor mai tolerant decât cel românesc, care niciodată n'a făcut încercarea de a stăpâni pe alții ori de a impune cuiva fie limba, fie obiceiurile, fie credințele sale: are el și destulă energie, ca să le impună altora aceeași toleranță față cu tot ceea ce constituie naționalitatea sa!? — E ori nu adevărat, că cel puțin în țara lor pot să se bucuure Românii libertatea pe care li-o asigură altora!?

Conflictul bisericii din România.

La timpul său am arătat trista apariție a afuriseniei din sfântul sinod al României, cum adică părintele episcop al Romanului a aruncat afurisenie asupra sfântului sinod. Diferența cu care datorim bisericii române ne reține și de astădată dela tractarea, mai aspră a afacerii, care va rămâne o pată asupra bisericii române.

Acum este aplanat incidentul, părintele episcop Gherasim al Romanului și-a revocat afurisenia și-a intrat iarăși în legăturile canonice cu biserică. Astfel partea personală este aplanată dar urmele incidentului rămân. Așa nu se apără libertatea bisericii.

În merit se va reveni asupra organizării consistorului ce a dat ansă la izbucnirea conflictului.

Două lucruri socotim noi de trebuincioase în regat anume:

1. Să se dea libertatea bisericii.
2. Să se dea o cultură mai temeinică clerului.

Este o condiție de existență a regatului român să se întărească poziția bisericii naționale ortodoxe, armata spirituală, întocmai precum condiție de existență a fost întărirea armatei teritoriale. Dar să nu

întărziem, căci pocalul luptei de existență nu așteaptă ci-și face cursul său. Propaganda papistăsească din regat este numai calul de bătaie a unei alte propagande.

Să se dea cultura necesară clerului și-și va ști el apără și biserică și țara, căci clerul este curat românesc.

Actul împăcării.

Ședința s'a deschis la orele 9 și jumătate, sub presidenția I. P. S. Sa Mitropolitului Primat Atanasie, de față fiind toți Preasfinții Părinți, precum și dnul Sp. Hare, ministrul cultelor, și dl Petre Gârboviceanu, directorul casei bisericii.

P. S. Sa Episcopul de Român, Gherasim, ia cel dintâi cuvântul. Prea Sfinția Sa spune, că în urma celor petrecute în ședința trecută a sinodului, ca unul ce dorește pacea în biserică, frăția între creștini, s'a hotărât să revie în sanul sinodului, să ia parte la ședințele lui, însă cu condiția, ca sf. sinod să ia toate măsurile, ca să se modifice legea anticanonică a actualului ministru de culte.

P. S. Sa Episcopul de Roman depune apoi în acest sens o declarație a sa scrisă și subscrisă.

Cuvintele sale de împăcare sunt foarte bine primite Toți Preasfinții Părinți îl îmbrățișază; în sală domnește o vie satisfacție generală.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat ia apoi cuvântul. Șeful bisericii mulțamește P. S. Sale, Episcopului de Roman, că a revenit asupra hotărârei sale și recunoaște, că total este spre binele bisericii, în care trebuie să domnească pacea.

Înalt Prea Sfinția Sa promite, că Sinodul va căuta să stabilească toate modificările ce trebuie făcute legii, și ca va interveni la dl ministru spre a le duce la îndeplinire.

Dl Spiru Haret, luând și dsa cuvântul, se arată foarte mulțumit, că pacea a reintrat în Sfântul Sinod.

Adresându-se P. S. S. Episcopului de Roman, ministru cultelor îi spune, ca să nu aibă nici o guje, căci legea se va modifica.

— „Am promis aceasta, spune ministrul, și aci, și la Cameră, și la Senat. Trebuie însă să vedem, ce modificări trebuie să aducem, și astă o să vedem la aplicarea ei“.

P. S. S. Episcopul Nifon al Dunărei de jos mulțamește în numele tuturor P. S. Sale Episcopului de Roman, pentru reînțorcerea sa...

— „Pentruca însă în poporul de jos, în multime să nu mai rămâie urmă de bănuială, — spune Episcopul Dunării de Jos — ar fi bine ca P. S. Sa Episcopul de Roman să adauge în declarația sa, că retrage orice afurisenie aruncată asupra membrilor în Sinod.“

P. S. Sa Episcopul de Roman: „Oare revenirea mea în mijlocul vostru nu înseamnă aceasta?“

Se începe aci o discuție, la care iau parte toți membrii Sinodului.

După arătările însă ale P. S. Sale Episcopului Nifon, P. S. Sa Episcopul de Roman se convinge, și retrage afurisenia aruncată la plecarea sa din Sinod.

Împăcarea s'a făcut atunci complet, și toți Preasfinții Părinți erau extrem de bucuuroși.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat declară sf. Sinod închis și cu toții se pregătesc de plecare.

Șișirea din sfântul sinod era foarte veselă. Toți membrii sfântului sinod erau bine dispuși și primean

pe ziaristii cari le cereau informațiuni cu cuvintele: „Pace, s'a legat pacea, spre bucuria tuturor creștinilor“. Iar P. S. Sa episcopul Gherasim al Romanului spunea: „S'au indeplinit canoanele și acum e pace deplină“.

Din ședințele Sfântului Sinod al României.

Conferințele mixte.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei prin câteva cuvinte arată, că toată lumea românească recunoaște că poporul nostru dela țară i-se cuvine o mai bună îngrijire din parte-ne și sub raportul național și sub cel moral și economic-social, căci acestea garantează trăinicia neamului. D-nul Ministru al Cultelor lucrează cu multă râvnă pentru această salutară operă, merită a aduce mari și netăgăduite foloase. *I. P. S.* Sa se bucură de această năzuință a D-lui Ministru, care-i face onoare și-i dă dreptul la recunoștința Țării. *I. P. S.* Sa crede, că la această operă a D-lui Ministru, pe care a întreprins-o în folosul poporului prin învățători, s'ar putea asocia și preoții, pentru că atunci când preoții cu învățătorii vor lucra la înălțarea morală și economică a țaranului nostru, vom vedea îndeplinite rezultatele cele mai fericite. Așa se va putea ajunge ca să nu mai fie nici umbră de neînțelegeri între preoți și învățători, ci cu toții vor lucra pentru binele și înălțarea poporului. Acolo unde preotul trăiește în pace cu învățătorul, satul este îndrumat spre fericire și acolo unde nu trăiesc în pace este un sat nenorocit. *I. P. S.* Sa arată, că în vizitele canonice, pe care le-a făcut în vara trecută prin mai multe orașe și sate din cuprinsul Eparhiei Mitropoliei, s'a încredințat despre starea economică a țaranilor, care lasă mult de dorit. *I. P. S.* Sa declare că are dragoste și iubire pentru corpul învățătoresc și dorește ca învățătorii și preoții să trăiască în cele mai bune relațiuni, pentru că dela ei să ia pilde frumoase țaranii. Când preotul și învățătorul sătesc sunt în dragoste și lucrează împreună pentru luminarea poporului, aduc mare folos.—Și după cum dorește ca preoții să stea în bune legături cu învățătorii, tot astfel dorește să fie și să stea și Protopopii cu Revizorii școlari, căci fiecare are mare rol. Cei dintâi sunt reprezentanții Chiriarhului în județe, iar cei de al doilea sunt reprezentanții Ministrului. Când aceștia vor fi în bună înțelegere între ei și fiecare își va înțelege bine rostul chemării lor legale nu se vor mai ivi animozități, spre pildă: protopopul n'are dreptul să viziteze școala sau că revizorul a călcat în atribuțiunile protopopului. Asemenea și între preoți și învățătoari nu vor mai fi neînțelegeri, cari din nenorocire aduc mari pagube poporului, căci știut este că unele procese la consistoriu sunt provocate de neînțelegerile dintr-un preot și învățător și mulți țărani sunt purtați de drumuri ca martori pe la consistorii și alte judecătorii. *I. P. S.* Sa crede că este bine a se chibzui cum să-i îndrumăm pe o cale mai bună, ca în armonie să-și îndeplinească chemarea lor pentru binele poporului.

Pentru realizarea acestui frumos scop ar fi bine să se întrunească în conferințele la reședința mitropoliilor și episcopilor revizorii școlari cu protopopii dintr-o eparhie și acolo să discute și să se găsească mijloacele cele mai nimerite prin cari în armonie să lucreze preoții și învățătorii sătești pentru buna stare morală și economică a poporului dela țară. Așa conferințe între revizori și protopopi nu pot să aducă

decât rezultatele cele mai fericite. *I. P. S.* Sa a făcut o așa încercare când eră episcop al Dunărei de jos unde cu consimțământul D-lui Haret, care eră și atunci Ministru, a convocat și a întrunit sub președinția *I. P. S.* Sale revizorii și protopopii și-a dat frumoase roade. Pe aceste considerațiuni *I. P. S.* Sa crede, că este bine și propune Sf. Sinod ca să se incuviințeze a se întruni în conferințe protopopii cu revizorii școlari din toate județele eparhiilor sub președinția P.P. S.S. Chiriarhi, în care scop se va interveni la D-nul Ministru.

P. S. Episcop al Hușilor zice, că apropo de conferințele de cari este vorba, se știe cum că încă din anii trecuți s'a prezentat deja la Sf. Sinod un proiect de regulament pentru conferințele preoțești, dar care nevoțându-se până acum, trebuie pus la ordinea zilei și complecat, pentru că votându-se să se pună în aplicare, așa ca să avem o normă de unitate după care să urmăm în aceste conferințe, despre cari și până acum s'au făcut unele încercări dar separate și ar fi bine să se petreacă tottul după o anumită ordine legală—in care regulament, va trebui a se trece și propunerea de față a *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* și atunci îl vom aplica cu toții deopotrivă.

D-nul Ministru al Cultelor și Instrucțiunii zice că vorbirea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* i-a făcut bucurie, pentru că D-sa de mult se preocupă de ridicarea țărâniei și prin cercurile culturale și băncile populare al căror inițiator este D-sa, s'a ajuns la rezultate foarte bune de oarece se manipulează astăzi 60 milioane bani țărănești curați, cum n'are nici o altă bancă din Țară și prin aceste bănci s'a stărpit cămătăria, care ajunse la țară să ia proporții foarte mari, ajunsesse să se ia 200—300 lei dobândă la sută pe an și această operă se datorește învățătorilor și preoților. D-sa zice că dacă toți preoții ar lucra pentru acest scop s'ar putea face și mai multă treabă, pentru că preoții au mai mult timp liber și au mai mult credit în fața țaranilor. Că la cercurile culturale a luat dispozițiunea, că dacă se află și un preot de față să fie el președinte. Că astăzi se găsesc vre-o 400 asociațiuni țărănești cooperative, cari iau în arendă moșii. D-sa vede în aceste întreprinderi multe înbușături pentru starea țărâniei, de aceea primește cu bucurie propunerea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* și-i va da tot concursul, pentru că crede că vor eși multe lucrări bune din conlucrarea împreună a preoților cu învățătorii.

I. P. S. Mitropolit Primat Președinte zice, că discuțiunea făcută rezultă că propunerea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* este binevenită; că bunele relațiuni cari trebuie să existe între preoți și învățători, precum și între Revizori și Protodierei nu pot să dea decât cele mai bune rezultate, de aceea declară că împărtășește propunerea *I. P. S. Mitropolit al Moldovei*.—Că se poate pune aceasta și în regulamentul conferințelor preoțești, după cum a propus *P. S. Episcop al Hușilor*, dar putem să o primim de acum și să o punem în lucrare.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei, citește următoarea propunere: „În interesul propășirii poporului nostru sătesc pe calea binelui, sub conducerea preoților și învățătorilor, sunt de părere și propun ca de către protopopi și revizorii școlari, din județele din cuprinsul unei eparhii, să se întrunească în conferință la reședința Chiriarhiei, sub președinția Chiriarhului respectiv s'au a delegatului. La aceste conferințe vor lua parte și un delegat al Ministrului de Culte“.

Contribuiri p. fondul cultural al diecezei Aradului.

Vasilie Beleş, protopop, Arad	100	cor.
Iustin Olariu, meseriaş, Arad	2	"
Aurel Ciungan, meseriaş, Arad	2	"
Ilie Moise, econom, Arad	2	"
Gheorghe Curticean, econom, Arad	2	"
Gheorghe Murgu, econom, Arad	2	"
Văd. Maria Bodea econoamă, Arad	2	"
Gligor Moise, econom, Arad	2	"
Gregoriu Roşu, învăţător, Semeiac	25	"
Lazar Ionescu, învăţător, Semeiac	25	"
Dr. Emil Babeş, avocat, Budapesta	200	"
Gheorghe Sidu, proprietar, Budapesta	30	"
Gerasim Răcz, consilier ministerial, Budapesta	125	"
Ioan Kanidaky, comerciant, Budapesta	10	"
Dr. Iosif Gallu, mare proprietar, Lucareţ	10.000	"
Maria Precupaş, învățătoare, Arad	25	"
Dr. Nicolae Ciacian, medic, Pecica	100	"
Constantin Cheveresan Armanul, econom, Pecica	4	"
Nicolae Iaşi, econom, Soboteli	3	"
P. S. Sa Ioan I. Păpp, episcopul Aradului	1000	"
Nicolae Conopan, notar, Sobotel	4	"
Eliza Conopan, notăreasă, Sobotel	2	"
Victoria Popovici, Bichiş	25	"
Silviu Popovici, protopretore, Bichiş	25	"
Victor Popovici, preot Bichiş-Ciaba	100	"
Andrei Bogdanov, episcop, Ciaba	50	"
Constantin Petrov, cultivator de verdețuri, Ciaba	20	"
Vielko Dielov, cultivator de verdețuri, Ciaba	20	"
Alexandru Ivanov, cultivator de verdețuri, Ciaba	20	"
Cristina Popovici, notăreasă, Ciorvaş	20	"
Comuna bisericească Ciorvaş	50	"
Gavril Popluca, preot, Cinteii	25	"

CRONICA.

Învățătorii fără de stațiune cari voiesc să li-se deie aplicație, sunt poștiți a-se însinua imediat la Consistorul eparhial din Arad, având să prezinte cu aceea ocaziune Diploma de învățător, în copie autentică.

Un act de recunoștință. Domnul profesor *Andreu Barseanu*, membru al „Academiei Române” și vicepresident al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a adresat presidentului și comitetului „Asociațiunii” următoarea scrisoare: „Braşov 4 ianuarie v. 1910. Mult stimat Domnule Preşedinte! Î-mi iau libertatea transpune prin filiala de aici a băncii „Albina” la adresa cassei „Asociațiunii” suma de 2400 coroane, drept răsplatire a sumei, ce am primit-o ca stipendiu din partea „Asociațiunii” în anii 1878—81, pe timpul studiilor mele universitare, cât am fost ajutat, timp de trei ani, cu câte 400 fl. anual. S'ar cuveni să întorc și interesele, dar acum nu sunt în stare. Tot ce pot face este, să port și mai departe în inima mea recunoștința față cu instituția ce m'a ajutat în tinereța mea, și întrucât mă iartă modesta mea poziție socială, să-i dau mână de ajutor la realizarea mărețelor sale probleme. Primiți, mult stimat Domnule Preşedinte, încredințarea celui mai profund devotament. Cu deosebită stimă: *Andrei Barseanu* profesor.

Va să zică tot se întâlnește binefacerea cu recunoștința. Dumnezeu să răsplătească această întâlnire.

O afacere odioasă. Directorul seminariului Roman Ciorogariu a fost expus la atacuri violente în ziarele maghiare din partea fostului profesor Ioan Costa. Guvernul luând act despre aceste grave învinuiri aduse împotriva directorului a intervenit ca directorul să facă proces de presă numitului fost profesor. Fijind publicului mare cunoscute antecedentele, dăm acum și finalizarea incidentului. Sâmbătă anume în 16/29 ianuarie a fost fixat terminul de pertractare când Ioan Costa după luarea naționalului a făcut următoarea declarație înaintea tribunalului și a membrilor curții cu jurați:

„În numărul 115, dela 22 mai 1909 al ziarului „Függetlenség” din Arad, am publicat sub titlul „Din jurul Tribunei” un articol în care am afirmat despre d. Roman Ciorogariu, directorul seminariului teologic gr. or. din Arad, că ar fi încercat să înduplece pe un elev al pedagogiei din Arad, Vasile Dolga, să primească responsabilitatea pentru un articol publicat în „Tribuna”, și împocesuat de către procuratură, promițându-i că va face să treacă clasele III și IV al cursului pedagogic. După ce m'am convins că afirmațiile cuprinse în acest articol sânt greșite și nu corespund adevărului, socot de datorie bărbătească a declara că regret publicarea articolului și pentru cele cuprinse în el î-mi cer scuzele dela acuzatorul d. Roman Ciorogariu.

După această declarație directorul Roman Ciorogariu la iertat pe acuzat și a cerut sistarea procedurii.

Revista preoților. Sub acest titlu a apărut de anul nou în Timișoara o foaie nouă redactată de un comitet constituit din preoțimea tractului Timișorii și girată de proprietar și resp.: P. D. Voniga. Vedem bucuros preoțimea la muncă, am dori însă să dispară tășurile transparente și mai pesus de toate declinarea dela rolul istoric al preoțimei de a stă în strânse legături sufletești cu turma cuvântătoare și dela marginile disciplinei ierarhice, pentru că nici când n'am avut mai mare lipsă de armonie internă decât astăzi. Prea Sfințitul nostru episcop diecezan încă intimpină apariția „Revistei Preoților” cu sfatul de a munci cu *duhul păcii* și al *blândetei*, așa să fie.

Alcoolul în școala din Milano. Conform cercetărilor săvârșite de „Societa Umanitaria” în școlile din Milano s'a constatat, că dintre băieții de școală 83.50% consumă beuturi alcoolice, iar 44.22% beau alcool curat. Dintre cei 20,000 elevi întrebați cu privire la folosirea alcoolului 3200 nu beau beuturi spirituoase (din cauza sărăciei), 16,000 de copii în decursul mâncării beau câte 1—2, 3—4, ba chiar 8—9 pocale de vin, iar 3180 de înși deja au avut „fericirea” de a gusta din plăcerile beției. Cam tot asta e proporțiunea și la fete. 3033 nu beau nimic, căci n'au, 15,740 însă beau în decursul prânzului câte un pocal două de vin, 5649 trăesc cu liqueur, iar 1467 de fetișoare roșind de rușine au declarat, că câteo dată s'au și îmbătat. Copiii beau cu plăcere răchia de secară numită „grappa”, iar beutura predilectă a fetelor e liqueurul marsala, fernetul și vermutul de Torino. Oare când se va interesa și societatea noastră de traiul școlariilor nostri? Ar avea de ce să se intereseze!

Cronică bibliografică.

A apărut: *Răsul roșu*. Celebra scriere a lui Leonid Andreev, care în traducere franceză costă lei 3'50 iar în românește a mai apărut într-o traducere cu prețul de 75 bani, s'a publicat în „Biblioteca pentru toți” și se vinde numai cu 30 bani. E, cu adevărat, recordul estinătății! Din toate scrierile renumitului scriitor rus așa de tînăr încă și totuși așa de cunoscut, *Răsul roșu* este cea mai celebră. Ea a avut un răsunet colosal în Rusia și a fost tradusă în mai toate limbile culte din Europa. Succesul acesta, de altfel, e explicabil. Nici un ajutor, până la Andreev, n'a izbutit să redea grozăviile unui războiu în mod mai convingător și mai tragic. Cetiitorul asistă cu onoare la desfășurarea scenelor celor mai fioroase din războiul manciurian și rămâne nimit în fața energiei sălbatice cu care Andreev se ridică împotriva cumplitelui flagel al războiului. *Răsul roșu* biciuiește par'că conștiința omenească trezindu-o din adormirea în care zace și arătându-i în în toată onoarea lui, obiceiul acesta al războiului, care dăinuiește încă ciuda veacului de civilizație în care trăim. Se poate căpăta la Librăria diecezană din Arad.

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor eparhial dno 14/27 ianuarie 1910 Nr. 125/910 prin aceasta se escrie de nou concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul deficient Constantin Ișfănescu din *Săcusigi* protoprezbiteratul Timișorii, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Beneficiul se compune din jumătate de sesiune și grădinele parohiale; din birul preoțesc și din venitele stolare.

Fiind parohia de clasa I. (primă) dela recurenți se recere ecalificația prescrișă în §-17 alinea primă din Regulamentul pentru parohii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică cu observarea §-20 din acelaș regulament, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Recursele sunt a se trimite P. On. oficiu pprezbiteral din (Temesvár-Gyárvaros) Timișoara-Fabric.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în *Săcusigi* la 31 decembrie 1909.

Comitetul parohial.

Cu consenzul prezb. Dr. Tr. Putici.

—□—

1-3

Pe baza ordinațiunii Ven. Consist. din Arad, ad. Nr. 6469/909, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant, dela școala noastră confesională din *Șiștaroveți*.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Cvinevenalele prescrișe de lege. 3. De cortelul învățătorului se va îngriji comuna biserică. 4. Pentru conferințe 20 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Dela înmormântări unde va fi poștit 1 cor. Alegândul învățător va avea a instrui elevii în cântările bisericesti și a conduce strana fără alta remunerație. Recursele ajustate conform dispozițiunilor regulamentare, adresate comitetului parohial din *Șiștaroveți*, se vor înainta Prea Onor. oficiu protopopesc în Lipova (Lippa) până la termenul legal, având recurenții a se prezenta în acest timp, în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din *Șiștaroveți*, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Conducătorii de cor vor fi preferiți.

Dat din ședința comitetului par. din *Șiștaroveți*, ținută la 10 dec. 909. (2 ianuarie 1910).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Cimponeri*, adm. protop. 1-3

În senzul ordinului Ven. Consistor orădan Nr. 2904/309 B. 1909, pentru îndeplinirea parohiei de cl. II Cuesd, tractul pprez al Peștesului se publică concurs repețit cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

În caz, dacă nu vor fi recurenți ecalificați pentru cl. II se admit și cu ecalificație de cl. III-a. Emolumente: 1. Casă parohială cu 2 odăi, bucatărie și cămară. 2. Un intravilan de 2 jugh. în preț de 50 coroane. 3. Câte-o vică cucuruz sfârmat, dela fiecare Nr. de casă (de prezent 50 numere.) a 2 cor. 50 fl. adecă 125 cor. 4. Dela fiecare număr de casă, câte 1 coroană bani de fan, adecă 50 cor. 5. Stolele uzuale, calcul mediu 50 cor. 6. Întregirea dela stat, după cum se va statori. Catehizările la școala confesională alesul e obligat a le providea fără remunerațiune specială dela comuna biserică.

Doritorii de-a ocupa această parohie sunt poștiti ca petițiile lor, ajustate conform recerincelor statutare și regulamentare în vigoare, să le înainteze subscrisului în termen concursual, adresate comitetului parohial din Cuesd, având dâncii a se prezenta în sfânta biserică deacolo, cu observarea strictă a §-lui 20 din Regulamentul pomenit, spre a-și arăta desteritatea, în cântare tipic și oratorie.

Pentru comitetul parohial:

Ioan Tr. Filip
președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protoprezbiter 1-3

În urma decisului ven. Consist. diec. Nr. 7976/1909 să escrie din nou concurs pentru capelania temporală de clasa II din *Brusturi* cu admiterea recurenților cu ecalificație de clasa III în termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Beneficile sunt: jumătate din toate venitele parohiale, cari sunt: 1. În loc de bir paroh. 6½ jugh pământ arător și fânați în valoare de 200 cor. după care pe ½ va solvi dările publice alesul. 2. Stolele legale cari după coala de fasiune B fac 180 cor. 3. Ajutor de stat conform ecalificației alesului. 4. De lo cuintă are să se iugrijească alesul pe spesele sale.

Doritori de a ocupa acest post sunt poștiti să susțearnă recursele lor ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului paroh. din *Brusturi* oficiului protoprezbiteral din Halmagiu (Nagyhalmag) și să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare sub durata concursului la S. biserică din *Brusturi* spre a-și arăta desteritatea în celea rituale respective predicament, făcându-se astfel oănoscut poporului.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter 1-3

Pe baza ord. Ven. Consistor din Arad dno noiembrie, 1909 Nr. 7164 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. 6 rom. din *Nagykomlós* (B. Comloș) devenit vacant ppenzionarea fostului învățător Iuliu Vuia — cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Salariul împreunat cu acest post este: 1. Salar fundamental 1000 coroane în bani gata 2. Cvant constător din 2 chilii, antișambra, tindă, cămară podrum, podul, ce cade de asupra locuinței, grădina.

cocină grădină intravilană 400 □ stânjini. 3. Cvinevenalele prescise de lege se compută numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună. 4. Pentru conducerea școlii de rep. agronomice profesionale 100 cor. anual, dar numai cât timp comuna bisericească va susține această școală. 5. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 80 fil.

Alesul învățător e îndatorat a îngriji pe spesele proprii de ținerea în curățenie a locuinței sale în partea din lăuntru; a conduce fără altă remunerațiune — strana și a instrui băieții școlari în cântările bisericești; în fine e îndatorat a-și exoperă dela inspectorele reg. de școale îndreptățirea provizoară pentru conducerea școlii de rep. agronomice și cel mult în doi ani a-și câștigă cvalificațiunea prescisa pentru această școală.

Dela recurenți se recere: cvalificațiunea prescisa de lege cu testimoniu distins, atestat despre capacitate de a putea conduce corul și în fine declarațiune, că decând reflectează la cvinevenale.

Cei ce doresc a ocupa acest post, vor avea a-și înainta recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Nagykomlós (B. Comloș) — oficiului protopopesc din Nagykomlós (B. Comloș) având a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sfânta biserică de aice spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Nagykolós (B. Comloș) din ședința comitetului parohial ținută la 14/27 ianuarie. 1910

Mihai Păcățian,
prez. com. par.

Iulian Popescu,
notar.

În conțelegere cu mine: P. Miulescu protopresbiter inspector școlar.

—□—

1—3

Devenind vacantă stațiunea învățătorescă dela școala veche din Seleușcigherel pentru deplinirea aceleia prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental. 1000 cor. 2. Cvartir, grădină și cânepiște în natură 200 cor. 3. pentru scripturistică 20 cor. 4. curatorat 20 cor. 5. Pentru conferințe învățătoresci căraușia și diurnă de zi. 6. Dela înmormântări cu liturgia 2 cor. fără liturgie 1-20.

Competenții au a-și trimite recursele Oficiului pprezbiteral rom. gr. or. din Boroșineu; ear până la alegere a-se prezenta la biserică în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Alesul, numai după serviciul de 5 ani prestat în comună, e îndreptățit la cvinevenal dela parohie.

Din ședința comitetului parohiat ținută în Seleușcigherel la 10/23 ianuarie 1910.

Teodor Sandru
m. p. președinte.

Iulian Butariu
m. p. notariu.

În conțelegere cu: Ioan Georgia m. p. pprezbiter insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Butan-Magești-Iosani, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și școala“.

Emolumente: 1. Din Butan-Magești suma de 300 cor. repartiat pe locuitorii comunei. 2. Din Iosani: 300 iarăși repartiat pe locuitorii acestei comune, observându-se, că dacă în timp s'ar edifica școală în Iosani, atunci suma se va întregi prin ajutor dela stat. 3. Ajutorul cerut dela stat, ea să atingă minimalul prescrist de lege. 4. Venitul Stolar: dela mort mic 1

cor. mort mare 2 cor. cununii 1 cor. — 5. Alesul va conduce strana în biserică, ca și cântăreț; iar pentru funcțiunile cantonale nu are drept a cere nici o remunerațiune. Este obligat a-și conduce elevii la biserică în toată duminica și sârbătoreea.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt avizați, ca petitiile lor adresate comitetului parohial din Butan-Magești-Iosani, să le ajusteze cu documentele prescise de cvalificațiune și să le trimită subscrierului protopop în terminul concursual, având dânsii conform dispozițiilor regulamentului congresual, a se prezenta în sfânta biserică din numitele parohii, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Pentru comitntul parohial.

Samuil Iacob,
președinte.

În conțelegere cu: Alexandru Munteanu, protopresbiter inspector școl.

—□—

1—3

Pe urma ordinului Ven. Consistor diecezan Nr. 7539/1909, prin aceasta să escrie concurs pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. rom. în filia Kúnszöllös (Constanța) devenit vacant prin penzionarea fostului învățător George Ștefanovici cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“. Emolumentele sunt:

1., În bani gata 126 cor. 2., În natură: a) două jughere pământ arător b) 14 măji metrice grâu c) doi stânjini de paie d) dela înmormântări și părăstase 40 fileri.

Acestea toate la olaltă dau un venit anual de 616 cor. conform protocolului luat 22 noemvrie, 1909 și aprobat de comisiunea adm. comitatenză sub Nr. 5058/1909.

3., Locuință cu grădină de 400 □ stânjini.

De încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească

Întregirea dotațiunei învățătoresci și cvinevenalele se vor cere dela stat.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescisa în lege.

Alesul învățător e obligat a concurge la conducerea stranei din biserică matră Nagykomlos (B. Comloș) în dumineci și sârbători și a conduce la biserică și elevii sei.

Recursele ajustate cu documentele prescise, e adresate comitetului școlar din filia Kúnszöllös (Constanța) să vor așterne în terminul concursual la oficiul protopopesc al tractului B. Comloș în Nagykomlos cottul Torontál, având recurenții a-să prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în comuna Constanța și în sfânta biserică din Nagykomlos (B. Comloș) spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului școlar din Kúnszöllös (Constanța) ținută la 10/23 decembrie, 1909.

Ștefan Horincăș
v. președinte

George Boran
notar

În conțelegere cu mine: Paul Miulescu protopop inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Giula-maghiară, prin aceasta să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. 1200 cor. salar în bani gata. 2. Cortel în natură constătător din două odăi, culină, cămară de lemne și de legume. 3. Folosirea alor 100 stângini □ din grădina

bisericii. 4. Stolele dela mormântări și anume : a) dela mormântări de cl. I. 4 cor.; b) dela mormântări de cl. II. 2 cor.; c) dela mormântări de cl. III. 1 cor.; La mormântările de cl. I. și II. pentru stolele arătate alegândul va cânta și hora mortului îndatinată aici.

De curățirea din afară a locuinței învățătoresți nu altcum de curățirea și încălzirea salei de învățământ să va îngriji comuna bisericească, iar de curățirea din lăuntru a locuinții învățătoresți se va îngriji alegândul învățător.

Alegândul învățător va fi îndatorat a conduce strana dreaptă din s. biserică și a conduce cor bărbătesc pe 4 voci, fără a ținea cont la vr'o remunerație. Pentru conducerea corului poate fi remunerat de după cum va decide comitetul parohial.

Alegândul numai după cinci ani prestați în această comună bisericească va fi îndreptățit la primul cvinovenal. Dela recurenți se recere pe lângă ecalificațiune învățătorescă cu calcul general distins sau bun, să aibă și 4 clase gimnaziale, reale sau cel puțin civile cu calcul distins sau bun.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă, adresate comitetului parohial ort. rom. din Giula-maghiară se vor așterne în terminul concursual P. On. Oficiu protopopesc al tractului Chișineului în Nadab (com. Arad) având recurenții a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în s. biserică de aici spre a-și arată desteritatea în cântare și tipie.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din Giula-maghiară ținută la 12/25 decembrie 1909.

Ilie Mișcuta,
preș. com. par.

Ioan Barbulescu,
not. com. par.

În conțelegere cu : *Demetriu Muscanu*, adm. ppesc.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante *Soldobagi* din protoprezbiteratul Orășii mari, se escrie concurs cu termin de recurgere *30 zile* dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt : 1. Casa parohială cu grădină ($\frac{1}{4}$ jugh.) și cu supraedificatele ; 2. Una sesiune pământ arător și fânaț, după care alesul are să solvească toate dările ; 3. Dela 70 nr. case în bir câte 2 cor ; 4. Venitele stolare, prohod mic pentru mort până la 7 ani 2 cor., prohod simplu la mort mare 6 cor. prohod mare, cu ertăciuni, 12 evanghelii, evanghelia lui Lazar și festanie 12 cor., și celelalte venite stolare conform protocolului com. paroh. diu 4 octem. (21 noem) 1909 ; 5. Paușal pentru cancelaria oficiului parohial 5 cor. 6. Intregirea dela stat staverită pentru aceea parohie.

Alesul va avea să catehizeze atât elevilor din școala cotidiană cât și celor din școala de repetiție fără a aștepta vre-o remunerație dela comună ori dieceză.

Parohia fiind de cl. II, dela recurenți se recere ecalificațiunea prescrisă pentru astfel de parohii. Recurenții sunt avizați a-și trimite recursese adresate comitetului parohial concernent și ajustate conform Regulamentului pentru parohii subsemnate conform în terminul indicat, iar până la alegere a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică din *Soldobagi* spre a-și arată desteritatea în celea rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *Toma Pacală*, protopop.

—□—

3—3

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor Nrul 7219/909 se escrie concurs pentru îndeplinirea capelăniei temporale sistemizată pe lângă parohul Ioan Dogariu din *Ianova*, pprezbiteratul Timișorii, cu termin de *30 de zile* dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.“

Beneficiul îl formează jumătate din toate venitele parohiale ale parohiei preotului Ioan Dogariu și anume jumătate din sesiunea parohială, $\frac{1}{2}$ din stolele uzitate, jumătate din bir, jumătate din grădina extra și intravilană ; iar din parohia rămasă vacantă prin moartea fericitul preot Petru Petrovici va folosi jumătate de parohie cu stolele uzitate și birul de după coalele de fasiune pentru intregirea dotației preoțești, fără ca din venitul acestei parohii să fie obligat a da ceva parohului Ioan Dogariu, — cari venite cu intregirea dela stat asigură venitele pentru parohii de *clasa I (prima)*. De după beneficiul parohial alesul va avea să solvească toate dările publice. Alesul va avea să predice în fiecare duminică și sârbătoare în s. biserică și să provadă fără altă remunerație catehizația la școalele noastre confesionale de băeți și de fete din loc.

Recursele ajustate cu documentele originale de ecalificațiune pentru parohii de clasa primă sunt a-se înainta la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara ; iar recurenții vor avea să se prezente cu observarea §-20 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din loc în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arată desteritatea omiletică ori rituală.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în *Ianova (Margitfalva)* la 9/22 septembrie 1909.

Comitetul parohial

Cu consenzul pprezb. : *Dr. Traian Putici* m. p.

—□—

3—3

Compactor român în Arad
Iustin Ardelean
Strada Weitzer János Numărul 13.

Execută grabnic
și prompt tot felul
de lucrări, ce se
ating de aceasta
branșe. Legătură
fină și durabilă.
Servici prompt și
prețuri moderate

54